

Úředníky střídá dobrovolník

Řízením klíčové dopravní stavby pověřilo ŘSD podnikatele Marka Svobodu, možná protizákonně.

Měl to být prý takový experiment, něco jako pilotní projekt. Když se osvědčí, některé státní instituce třeba už vůbec nebudeme potřebovat. Nejvyšší šéf Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) Alfred Brunclík dal v lednu letošního roku plnou moc na dobu neurčitou Marku Svobodovi, řediteli a majoritnímu akcionáři společnosti Pragoprojekt. Ten jej má zastupovat v záležitostech týkajících se přípravy i výstavby silničního okruhu kolem hlavního města Prahy.

Jde přitom o klíčovou státem placenou dopravní stavbu, spolufinancovanou z Fondu soudržnosti Evropské unie, jejíž celkové náklady půjdou do desítek miliard korun.

Na celé věci se zdá být nestandardní nejen to, že vrcholný představitel státní příspěvkové organizace delegoval výkonné pravomoci, svěřené mu zřizovatelem - Ministerstvem dopravy -, na soukromou osobu. Zarážející je i to, že tento člověk může být ve střetu zájmů.

Svobodův Pragoprojekt totiž zároveň některé části pražského silničního okruhu projektoval a projektuje. Nyní například překresluje projekt na úseku Vestec-Lahovice.

Jeden ze dvou dvoukilometrových komořanských tunelů bude rozšířen - o pouhých 75 centimetrů. Kvůli tomu ale náklady na výstavbu podle odhadu Pragoprojektu dodatečně vzrostou zhruba o 400 milionů korun.

Není bez zajímavosti, že do ražby tunelů v tomto úseku se zapojila i firma Subterra, v níž Brunclík před svým příchodem na ředitelství silnic (březen 2007) působil jako obchodní ředitel.

Hledání nových přístupů

Týdeník Ekonom dal kopii plné moci, kterou z neoficiálních zdrojů získal, k právnímu posouzení pražskému advokátovi Václavu Sládkovi. Ten ji považuje za nezákonnou.

"Ředitele Brunclíka žádný zákon neopravňuje k tomu, aby jiné osoby pověřoval výkonem veřejné moci," uvedl.

Generální ředitel Brunclík zvolený model ospravedlňuje tím, že pražský okruh je v rámci celé republiky svou náročností - nejen při přípravě, ale i při vlastní výstavbě - "naprosto ojedinělým projektem", proto je prý třeba "hledat nové přístupy". Toto unikátní řešení prý zvolil i proto, že potřeboval najít odborně schopnou osobu, která by posílila řízení výstavby pražského okruhu.

Navíc si šéf ŘSD myslí, že je vhodné stavět do řídicího týmu také odborníky, kteří přinesou nezávislý pohled. "Tím, že jsem udělil Marku Svobodovi pouze velmi omezenou, víceméně technicky zaměřenou plnou moc bez jakýchkoliv podpisových pravomocí, vnímám jej jako svého technického poradce a konzultanta pro pražský silniční okruh," poněkud bagatelizuje Svobodovu roli Brunclík.

Úkolování úředníků

Z kopie plné moci je ale zřejmé, že Svoboda je více než jen poradcem a konzultantem. Kromě všemožných kontrolních pravomocí mu Brunclík dal například právo usměrňovat organizační a řídicí strukturu ŘSD ČR, ukládat úkoly pracovníkům ředitelství a řídit kontrolní dny na stavbě okruhu. Takže jej formálně staví i nad kmenové pracovníky Ředitelství silnic a dálnic, což je nepochybně nestandardní.

"Takovéto oprávnění podle zákoníku práce náleží vedoucím zaměstnancům zaměstnavatele, kteří konají práci v pracovním poměru. Jedná se tedy o zjevné obcházení zákoníku práce tím, že inženýr Svoboda fakticky koná závislou práci dle zákoníku práce, avšak nikoliv v pracovním poměru. Z tohoto důvodu lze plnou moc považovat za neplatnou pro obcházení zákona," je přesvědčen advokát Sládek.

Zajímavé na tomto případě je, že Marek Svoboda celou tuto náročnou a zodpovědnou práci dělá údajně bez nároku na honorář.

"Kdyby se vám toto zdálo podivné, tak já si myslím, že vzhledem ke svému věku, postavení a znalostem si jako profesní fanda i motorista mohu dovolit vykonávat některé činnosti zdarma," osvětlil jednašedesátiletý Svoboda týdeníku Ekonom. Z tohoto důvodu se nemusel účastnit ani žádného výběrového řízení. "K výkonu předmětných činností jsem byl vyzván na základě mého iniciativního přístupu k řešení problematiky ještě z doby, kdy probíhala projekční příprava pražského silničního okruhu," vysvětluje Svoboda, na základě čeho si důvěru ŘSD získal.

Naklonil si náměstka ministra

Brunclík nebyl asi jediný, koho šéf Pragoprojektu svým iniciativním přístupem okouzлил. Ještě předtím si zřejmě naklonil klíčového náměstka ministra dopravy Jiřího Hodače (ODS), kterému je Brunclík formálně podřízen. Už totiž 27. září 2007, čtyři měsíce před udělením plné moci, napsal Hodač Brunclíkovi dopis, v němž jej stroze informuje, že Marek Svoboda byl jmenován do funkce koordinátora přípravy a výstavby pražského okruhu.

V záležitostech týkajících se okruhu má koordinovat činnosti a aktivity ŘSD, Ministerstva dopravy, pražského magistrátu a Středočeského kraje. Svoboda podle tohoto dopisu, jehož kopii má týdeník Ekonom taktéž k dispozici, byl pověřen, aby zpracovával návrhy materiálů pro poradu ministra, a dokonce pro jednání vlády. Resort řízený Alešem Řebíčkem (ODS) Svobodovi též světil, aby jej zastupoval na jednáních, které se pražského okruhu týkají.

Je tedy otázkou, zda toto experimentální řízení silniční stavby soukromníkem je skutečně z Brunclíkovy

hlavy, jak by z jeho výroků bylo možné dovodit, či mu tato nepochybně originální myšlenka byla vnuknuta shora.

Řebíček nevylučuje reprízy

Výstavba pražského okruhu se začala připravovat již v roce 1938. Firma Pragoprojekt se čtyřicetiletou historií se na jeho projekci a realizaci v různé míře podílela po celou dobu své existence. V současné době již jako čistě soukromá firma kromě výše zmíněných projekčních prací na rozestavěném úseku Vestec-Lahovice zabezpečuje na tomtéž úseku pro ŘSD autorský dozor, dále technický dozor na dalším budovaném úseku Lahovice-Slivenec.

Projektovala i úsek dálnice D1-Vestec, který je nyní ve fázi vyhodnocení tendru na dodavatele. Zároveň se Pragoprojekt podílí na územním řízení na připravovaném úseku Ruzyně-Suchdol. Marek Svoboda se ve střetu zájmů být necítí. "Zájmy projektanta a investora by měly být totožné, neboť projektant vytváří projekt na základě požadavků investora," domnívá se.

Drobný rozdíl tu možná bude. Zatímco investorovi obvykle záleží na tom, zda jím vynaložené finanční prostředky odpovídají ceně použitého materiálu, kvalitě a objemu odvedené práce - proto supervizi nad stavbou málokdy pouští z rukou -, pověřenému projektantovi, jemuž o žádné peníze nejde, mohou být celkové náklady v zásadě ukradené.

Ministr Aleš Řebíček potvrzuje, že je o celé záležitosti s Markem Svobodou informován. Zároveň nevylučuje, že tento model řízení může být využit i jinde. "Pražský okruh je samozřejmě velmi specifický. Když se určení koordinátora osvědčí, není důvod ten postup v rozsáhlých a složitých stavbách nepoužít i někdy příště," nastínil své plány Řebíček.

Jiří Pšenička